Nr. 12. **Częstochowa, dnia 1 Grudnia 1927 r.** **Rok II.**

Kierownik Chórów

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ORGANISTÓW.

Redakcja i Administracja: II Aleja Nr. 38.

Prenumerata: Rocznie 6.00 zł. Półrocznie 3.00 zł. Kwartalnie 1.50 zł.

Jednorazowe ogłoszenia za stronę 1/1 40 zł., 1/2 2 zł., 1/4—10 zł., 1/8—5 zł., 1/16—2.50 zł. Ogłoszeni w abonamencie rocznym 10 proc. taniej.

Narodził się Jezus Chrystus.

Za dni kilkanaście obchodzić będziemy uroczystość Bożego Narodzenia. Święto to budząc radość w duszy chrześcijanina, przypomina mu fakt dokonany miłości Bożej ku rodzajowi ludzkiemu i pobudza do uwielbienia i hołdu Słowa Przedwiecznego oraz błogosławieństwa dniowi w którym Słowo stało się ciałem.

Wstał ongi trzykroć błogosławiony dzień radosny, dzień zimowy, co miał światu głosić: dobro, nowe myśli, nowe słowa. A na niebios firmamencie blaski słońca wypisały: Wiara, Miłość, Nadzieja.

Wiatr kołyszący do snu białą szarotkę, rozniósł te słowa chyżo aż echem się ozwały w całym świecie. Powstał nowy świt wybawienia, miłości prostoty. Narodziło się wielkie dla świata szczęście, wielkie święto, olbrzymi tryumf Dobra. Narodził się Chrystus Pan. On wniósł niesłychane dotąd słowa i czyny: Wiarę, Miłość, Nadzieję. I poczuli wnet maluczcy że się Bóg narodził Prawdy. I poczuli wnet królowie że Moc wielka się zrodziła, że On jeden wszystkich królem.

A się zrodził nie w puchach, na szkarłatach, lecz w słajence. Jedna gwiazda Mu świeciła, w niej wszystko. Archanielska pieśń go wiodła w ziemskie sfery, kołysała do snu Dziecię i budziła. Chór aniołów i blask Gwiazdy świeci. Świeci dziś, jak świeciła w onczas i świecić będzie po wieki. Bo niezmożona silna i Boska jest.

I niech blask tej Gwiazdy wspomni nam minione lata, wspomni męki i cierpienia, wspomni prawdy dziś skażone, niech połączy nas w miłości, zgodzie i w spokoju. Niech aniołowie grają nam hymn wspólne miłości i wesela: Narodził się Jezus Chrystus, bądźmy weseli.

Ceremonje kościelne całego roku

w streszczeniu.

Nowy Rok. Na procesji przed sumą śpiewa organista Resp. Ne sciens Mater.

Vigilia Trzech Króli. Po Komplecie następuje święcenie wody. Ma być przygotowane naczynie z wodą, obok klęcznik stolik a na nim kropidło, sól i ręcznik. — Wszystko to przygotowuje się najczęście w przedsionku kościoła; dla celebransa w zakrystji: humerał, albę, pasek, stółę kapę białą oraz kadzielnicę. Ubrany w szaty liturgiczne udaje się Celebrans procesjonalnie ku naczyciu z wodą. Poprzedza go ministrant z krzyżem procesjonalnym dwuch ministrantów ze świecami woskowemi i jeden z kadzielnicą. Organista śpiewa Responsorium: Hodie coeli... Przyszedłszy ku wodzie, kapłan intonuje Antyfonę Vox Domini... którą kończy organista. Następnie ksiądz z organistą spiewają na przemian trzy psalmy, poprzedzone Antyfoną, poczem klęcząc śpiewają Litanię do W. W. Świętych, którą odśpiewać może też sam organista. Po wierszu: Ut domnum Apostolicum... Celebram wstaje, śpiew trzy wiersze, stopniowo głos podnosząc błogosławi wodę, a klęknąwszy znowu, kończy Litanję z organistą. Po tej ukończeniu kapłan mówi: Pater noster.. Et ne nos inducat.., itd. Na cztery wiersze odpowiad organista. Teraz Celebrans chucha trzy razy na wodę w kształcie krzyża i śpiew exorcyzm, który kończy organista: Amen Celebrans czyta Lekcję, po niej śpiew

organista Tractus: Ultimo festivitis... Następnie czyta Celebrans Ewangelję, po niej zaś śpiewa i czyta 11 exorcyzmów, jedne nad wodą, inne nad solą. Na końcu ósmego exorcyzmu wkłada kapłan sól do wody, przy jedenastym, rozdziela wodę na cztery strony, później zaś dotyka wody wycierając rękę za każdym razem ręcznikiem. Exorcyzmy zakończa organista: Amen. Po ostatnim exorcyzmie zakończonym w tonie Prefacji, następuje sama Prefacja, wśród której modlitwa w tonie Oracji, i znowu w tonie Prefacji: Tu autem Domine qui...

Podczas tych śpiewów, chrzestny ojciec, w stroju odświetnym, do tego uproszony, bierze przez ozdobne velum krzyż i udaje się ku wodzie, przed Celebransa. Poprzedza go ministrant z kadzielnicą, napełnioną ogniem i kadzidłem. Chrzestny ojciec, klęka z krzyżem przy wodzie, Celebrans okadza krzyż a wziąwszy go z rąk chrzestnego ojca, zanurza w wodzie mówiąc trzykrotnie: qui aquam... Organista śpiewa dwie Antyfony, poczem Celebrans oddaje krzyż chrzestnemu ojcu i okadza go. Chrzestny ojciec odnosi krzyż do zakrystji, Celebrans kończy Prefację: Ut ubicung... Po Prefacji organista śpiewa: Sanctus. Po Sanctus śpiewa Celebrans exorcyzm, organista kończy: Amen. Drugi exorcyzm kończy Celebrans Modlitwą Pańską a na zakończenie tej odpowiada organista: Sed libera nos a malo. Celebrans czyta jeszcze jeden exorcyzm i trzy śpiewa, błogosławi wodę w naczyniu, organista odpowiada. Amen. Celebrans kropi siebie i lud mówiąc: Asperges... następnie trzy wiersze i dwie Oracje które zakończa organista: Amen. C. d. n.

Do pp. Kolegów.

Czytaliście napewno, jakto w Warszawie dozorcy domów urządzili sobie zabawę w pierwszorzędnej sali i że wśród nich byli dostojnicy rządowi. Czytaliście także, że Rząd nasz zajmuje się nawet służbą domową. Organistami nikt się nie zajmuje. A dlaczego?

Otóż dlatego, że sami nie dbamy o sobie. Na zebraniach dużo mówimy, a w zasadzie nic nie podejmujemy. Nakiwamy „palcem w bucie" ludziom często Bogu ducha winnym, protokuł podpiszemy i cieszymy się z tego, cośmy uczynili. Pisma

swojego nie czytamy, lub gdy czytamy, lekceważymy sobie wpłatę prenumeraty i nie chcemy myśleć o tem, że wydawnictwo pisma kosztuje, że za darmo nikt je nie wydrukuje, nie da papieru i nie wyśle pocztą. A przecież przy organizacji i staraniach się o lepszy byt, pismo jest wszystkiem.

Tak nie postępują inne zawody i stany. Dlatego rozwijają się, zdobywają lepsze warunki bytu i znaczenie. Dozorcy domowi, których niedawno nikt nie znał i lekceważył, dzisiaj śród siebie gościli dostojników rządowych. Nie doszli do tego organiści, tak wysoko cenieni za granicą, potomkowie po fachu tych, których imiona zapisane są w księgach historji. Czy to nie policzek dla nas, polskich organistów? Koledzy zastanówmy się, dokąd zajdziemy naszą biernością i ospałością. Kierownik Chórów jest pismem naszem. Jest to pismo ruchliwe i niełobłudne. Znaleźć się powinno w ręku każdego organisty. Popierajmy je płaceniem prenumeraty i rozszerzajmy śród Kolegów. Teraz, kochani Koledzy, gdy nadchodzi czas opłatków, za które coś zbierzemy, postarajmy się zapłacić zaległości prenumeraty i na przyszłość ją zapłaćmy. Kogo stać, niech nie żałuje naddatku. Zapłaćmy, ile możności prenumeratę na cały rok zgóry. My przez to nie uczujemy uszczerbku, a redakcja będzie może mogła powiększyć pismo. Z pismem tym na czele, musimy dojść do lepszego bytu i utraconego znaczenia.

Panu Bogu, Was Koledzy, oddaję.

T. R. w. M.

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia, składamy życzenia naszym Szan. Czytelnikom.

Rozmaitości.

W Częstochowie w dniu 6 listopada r. b. odbyła się uroczystość poświęcenia nowej katedry. Poświęcenia dokonał Najprzewielebniejszy Ks. Biskup Kubina w otoczeniu Duchowieństwa w liczbie 70 osób i wiernych wypełniających świątynię po brzegi.

Uroczystą sumę celebrował Najprzew. Ks. Biskup, który też wygłosił słowo Boże. Chór katedralny złożony ze 120 osób i orkiestrą z 36 osób, pod kierunkiem miejscowego organisty p. J. Kowalskiego, doskonale wykonał mszę Lorette Golera na cztery głosy mięszane z orkiestrą oraz 5 głosowe „O quam". Dodać też należy że „Te Deum" odśpiewano po polsku co wywarło na zebranych podniosłe wrażenie gdyż każdy wyznawca rozumiejąc słowa mógł się łączyć we wspólnej modlitwie.

Organiści Djecezji Częstochowskiej zebrani w dniu 24/XI. w Częstochowie uchwalili ogłoszenie następującego protestu

W Piśmie Organistowskim wychodzącem w Warszawie, Nr. 2, na str. 13, została zamieszczona notatka przedstawiająca w ujemnem świetle stan śpiewu kościelnego w djecezji Częstochowskiej, przypisująca winę tego naszemu Najdostojniejszemu Ks. Biskupowi za to, że poleca śpiew w języku polskim, oraz nieszczędząca Mu śmiesznych uwag.

Przeto my organiści djecezji Częstochowskiej zebrani, protestujemy przeciw ogłoszeniu drukiem tej notatki, jako niezgodnej z prawdą. Nasz Najprzew. Ks. Biskup interesuje się sprawą śpiewu kościelnego swojej djecezji a wydając w tym względzie rozporządzenia, nie potrzebuje na to pozwolenia organisty z Pisma Organistowskiego.

Także śpiew kościelny w naszej djecezji stale się podnosi i radzimy Pismu Organistowskiemu, aby pozostawiając prowincję w spokoju, zajęto się pracą nad podniesieniem muzyki kościelnej w Warszawie, która pod tym względem pozostawia wiele do życzenia.

Djecezjalny Zjazd organistów. Dnia 22 listopada r. b. odbył się w Włocławku zjazd organistów. Ogółem przybyło 24 organistów, w tem 17 z powiatu włocławskiego.

Zjazd rozpoczął się nabożeństwem ku czci św. Cecylji, odprawionem w kościele farnym przez ks. A. Korzeniowskiego. — Śpiewy wykonali organiści.

W dalszej części zjazdu p. R. Stańczak wygłosił referat: O znaczeniu harmonji w wykształceniu muzycznem organisty p. mag. Cz. Stańczak na temat wykonania przez Urzędy Cywilne nowej ustawy o opłatach stemplowych. Omawiano też sprawy zawodowe organistów. Następnie dokonano wyboru zarządu, do którego weszli: pp. R. Stańczak (prezes) F. Lewandowski i F. Godlewski, nadto nowi: J. Rybacki i J. Nowak. Zjazd wykazał dość słabe zainteresowanie ogółu organistów sprawami zawodowo organizacyjnemi. Czy prz

dalszem b. małem poparciu zdoła Kolegjum rozwinąć szerszą działalność, a praca jednostek wyda rezultaty — jest wątpliwe.

W dniu 16 listopada rb. odbyła się w Przystajni uroczystość poświęcenia nowych organów. Aktu poświęcenia dokonał miejscowy proboszcz Przew. Ks. Żor w obecności miejscowego dozoru kościelnego i zaproszonych gości ze świata muzycznego w Częstochowie. Przew. Ks. Żor z groszowych składek przybudował zakrystję, kupił dzwon, odnowił kościół, obecnie z groszowych składek i imprez w tym celu urządzanych przez miejscowego organistę p. Jędrzejewskiego, postawił 12 głosowy organ. To też parafjanie uwielbiają swojego proboszcza mówiąc że nie chcieliby rozstać się z nim aż do śmierci.

Dodać należy z wielkiem uznaniem, że w Przystajni między proboszczem, organistą i parafją panuje wspólna harmonja.

Ustawa o zabezpieczeniu emerytalnem umysłowo pracujących, została już ogłoszona oficjalnie i obowiązuje od 1-go stycznia r. p. W przyszłym numerze napiszemy o niej obszerniej.

Centrala warszawska zwołuje na 9 grudnia zebranie delegatów po dwóch z każdej djecezji. Porządek dzienny: Czy Kolegjum ma brać oficjalnie udział w wyborach do Sejmu i omówienie techniki udziału. 2. Opracowanie regulaminu, określającego kompetencje poszczególnych władz Kolegjum w stosunkach wzajemnych pomiędzy poszczególnymi zarządami djecezjalnymi i zarządem Centrali.

Organiści powinni głosować każdy według swojego sumienia. Kolegjum nie powinno występować oficjalnie, jako osobne ciało, aby nie narazić organistów na niechęć różnych stronnictw i siebie na zarzut, że pragnie na wyborach zarobić.

Wszelkie opracowania regulaminu bez poprawek statutów Kolegjum będą bezprzedmiotowe, bardziej tylko rozgoryczą i zniechęcą organistów i dziwić się wypada, że Centrala na taki porządek dzienny może zwoływać delegatów i narażać stowarzyszenia na niepotrzebne koszta.

OD REDAKCJI.

Dzisiejszy numer naszego pisma został opóźniony wskutek strajku drukarzy.

Pismo nasze jest poświęcone sprawom wszystkich organistów w Polsce. Dlatego wszyscy organiści powinni je nie tylko czytać ale i prenumeratę nadsyłać aby mogło istnieć i rozwijać się. Leży to w interesie organistów.

Pisma muzyczne.

Hosanna, Tarnów ul. Lipowa Nr. 21.
Śpiewak, Katowice ul. ks. Damrota № 4.
Przegląd Muzyczny Poznań Półwiejska 35.
Muzyka Kościelna, Poznań ul. św. Marcina 718.

Nowości muzyczne.

Nakładem Salezjańskiej Szkoły Organistów w Przemyślu, wyszło z druku 8 śpiewów ku czci św. Stanisława Kostki, na chór mieszany, układu Ks. Dr. Antoniego Chlondowskiego, jako ob. 53. Nabywać je można w Inspektoracie Ks. Ks. Salezjanów w Warszawie ul. Lipowa Nr. 14.

Wydawca i redaktor FELIKS WITESZCZAK.

Druk F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie. III Aleja Nr. 52.